

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ТА ПЕДАГОГІЧНА ЕТИКА»

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Для всіх спеціальностей

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 11 від 19 лютого 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогічна майстерність та педагогічна етика
Викладач (-і)	Кандидат педагогічних наук, доцент Ковальчук Віра Миколаївна
Контактний телефон викладача	0669104361
Е-mail викладача	vira.kovalchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Синхронна комунікація відбувається згідно розкладу занять-стаціонарно чи дистанційно – на платформах Zoom. Асинхронна комунікація здійснюється в аудиторії впродовж усього процесу вивчення дисципліни, у межах робочого часу.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна « Педагогічна майстерність та педагогічна етика» вивчає наукові засади професійної етики в освіті та педагогіці, формує у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти наукові знання про сутність та специфіку педагогічної етики як складника професійної діяльності викладача та умінь розв'язувати професійні завдання у педагогічній сфері.</p> <p>Програма вивчення навчальної дисципліни « Педагогічна майстерність та педагогічна етика» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Професійна освіта Цифрові технології», що передбачає підготовку здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 «Цифрові технології»</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета курсу: розвиток у майбутніх викладачів вищої школи педагогічної культури та моральної свідомості; оволодіння сутністю, принципами та категоріями педагогічної етики; формування системи ставлень педагога до всіх суб'єктів освітнього процесу відповідно до норм і правил педагогічної етики.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> —формувати етичну компетентність викладача вищої школи; —ознайомити здобувачів вищої освіти з об'єктом, предметом, категоріями та поняттями курсу «Педагогічна етика викладача вищої школи»; —охарактеризувати морально-етичні аспекти педагогічної праці, проаналізувати перспективи розвитку; —простежити історичні засади педагогічної етики; —проаналізувати деонтологічні основи педагогічної професії; —вивчити особливості моральної свідомості та педагогічного такту викладача ЗВО; —оволодіти прийомами створення позитивного іміджу та способами їх застосування в конкретних умовах професійної діяльності; —виявити вимоги до професійного образу педагога; —дослідити правила етикету сучасного викладача ЗВО; —ознайомити з особливостями культури педагогічного спілкування; —вивчити етичні засади викладача вищої школи в системі його професійних взаємин; —окреслити проблему етико-педагогічної взаємодії педагога із суб'єктами освітнього 	

процесу; —розкрити етичні засади професійного вдосконалення викладача вищої школи.			
4. Програмні компетентності та результати навчання			
Програмні компетентності			
Загальні компетентності			
ЗК- 06 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.			
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)			
СК- 01 Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності			
СК-06 Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень			
Програмні результати навчання			
ПР-04 Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.			
ПР-06 Доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами.			
ПР-08 Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.			
ПР-20 Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.			
ПР-25 Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин 90 год	
Лекції		12 год.	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18 год.	
самостійна робота		60 год.	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
4	Для всіх спеціальностей	2	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
		сам. роб.	
Тема 1. Професійна етика в системі прикладного етичного знання.		2	10
1. Особливості професійної етики у закладі освіти.			

Регіональні особливості			
Тема 2. Професійна етика педагога: функції, зміст, сутність. 1. Етико-аксіологічна спрямованість освіти. 2. Акмеологічна культура особистості педагога	2	4	10
Тема 3. Особливості педагогічної етики у закладі освіти. 1. Етика відносин у системі «Педагог-здобувач освіти».	2	2	5
Тема 4. Професійна етика педагогічного колективу. 1. Етика взаємовідносин в системі «педагог-педагог».	2	2	10
Тема 5. Педагогічна техніка. 1. Внутрішня та зовнішня культура педагога. 2. Самоосвіта як атрибут професійної діяльності педагога. 2. Проблемно-тематична дискусія.		2	5
Тема 6. Етика і культура міжособистісного спілкування педагога. 1. Моральні принципи й норми спілкування. 2. Діалог як основна форма спілкування. 3. Консультативна діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.	2	4	10
Тема 7. Етикет в професійній культурі педагога. 1. Імідж педагога у корпоративній культурі закладу освіти.	2	2	10
Загальна кількість годин	12	18	60

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бална – 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання для аналізу педагогічних явищ;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, та проєктних робіт.</p> <p>Терміни написання: денна форма – на парі, заочна форма – за 10 днів до сесії.</p>
Практичні заняття	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком,</p>

	який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за індивідуальне завдання (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів). <p>Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді).</p> <p>Умови допуску до підсумкового контролю (екзамену) передбачають дотримання Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: екзамен</p> <p>Форма здачі: тестовий контроль</p> <p>Підсумковий контроль здійсню згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf</p>
	7. Політиканавчальної дисципліни
Письмові роботи	<p>Письмові роботи Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань,</p> <p>розміщених у системі d-learn, та проектних робіт.</p> <p>Терміни написання: денна форма – на занятті, заочна форма – за 10 днів до сесії</p>
Академічна доброчесність	<p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання .Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.</p>

Відвідування занять (відпрацювання)	Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та Пропуски семінарських(практичних,лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf
Неформальна освіта	Визнання результатів неформальної освіти відбувається згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf

8. Рекомендована література

Актуальні проблеми розвитку вищої освіти: *навчально методичний посібник*/авторський колектив:Завгородня Т.К.,Нагачевська З.І.,Савчук Б.П.,СтинськаВ.В.,Стражнікова І.В.,Єгорова І.В.,Ковальчук В.М.,Прокопів Л.М.,СалигаН.М./Заг.ред.В.Стинської,Л.Прокопів/.ІваноФранківськ,2021.400с

2.Васянович Г.П. Педагогічна етика. URL: <http://westudents.com.ua/glavy/25887-13-predmet-struktura-funkts-zavdannypedagogchno-etiki.html>

3.Гулей К. В. Про етичну компетентність сучасного вчителя. URL: <http://oblosvita.com>.

4.Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект. *Монографія*.Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2016. 332 с. .

5.Етика: Навч. посіб. В.О. Лозовой, МІ. Панов, О.А. Стасевська та ін. Київ. Сучасний педагог. URL: <http://www.horting.org.ua/node/1436>

6.Журба К. Формування етичної культури вчителів як необхідна умова сучасного виховання. Режим доступу: URL: <http://library.udpu.org.ua>.

7.Ковальчук В. М. Михайло Галушинський про вчителя та суспільне значення педагогічної праці. *Наукові записки. Серія: Педагогіка*. Тернопіль. №1. 2003. Тернопіль. С. 75 – 78.

8.Ковальчук В. М. Мовлення вчителя як засіб педагогічної праці. *І Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Педагогічна персоналістика: Теорія, історія, освітня практика»*, присвяченій 160-річчю від дня народження С. Русової 25 лютого 2016р., м. Івано-Франківськ. С.34

9.Ковальчук В. М. Людиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід до формування нової людини. *Обрії*. 2014. №2 (35) С.47—49.

10.Ковальчук В. М. Професіоналізм педагога – головна умова забезпечення якості освіти. *Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди*.2015. С.231-234.

11.Ковальчук В. М. Педагогічна культура викладача. Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету. *Матеріали Всеукраїнського*

науково-практичного семінару, 3-4 березня 2016 року. м. Івано-Франківськ: Видавництво ТОВ «ВГЦ «Просвіта», 2016. С.41-44.

12.Ковальчук В.М. Педагогічні умови формування та розвитку творчої особистості. *Інтернаука: збірник наукових праць. №15 (77).Том 1. Київ,2019. С.45-49.*

13.Ковальчук В.М. Управління навчальною та виховною діяльністю загальноосвітнього навчального закладу. *Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. 2015.С.268-271.*

14. Ковальова І. О. Педагогічна іміджологія: сутність, етимологія, шляхи креативного використання у сучасному вищому навчальному закладі. *Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент. 2011. Вип. 6. С. 213-226. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mnf_2011_6_24_58*

15. Конфлікт і взаємодія. URL: <http://osvita.ua/school/method/psychology/675/>

16. Навчальний посібник з курсу „Професійна етика вищої освіти” для осіб, що навчаються в магістратурі за спеціальністю «Педагогіка вищої школи»/ Алексєєнко А.П., Карпенко К.І.,Гончаренко Л.О., Дейнека В.В. Харків: ХНМУ, 2015. 77 с.

17. Професійна етика. URL: <http://medbib.in.ua/professionalnaya-etika.html>

18.Педагогічна майстерність, її елементи. URL: <http://studentam.net.ua/content/view/2286/97/>

19.Рисаченко Г. Етична компетенція сучасного викладача. *Освіта, технікуми, коледжі. 2016. № 2. С.59-62;*

20.Руснак І.С., Іванчук М.Г. Педагогіка і психологія вищої школи: *навчально- методичний посібник. 2-ге вид., доп. Чернівці : Букрек, 2009. 176 с.*

21.Єременко Т.В. Сучасні етичні проблеми педагогічної творчості . Типологія інформаційно-етичних ситуацій в навчальній діяльності, 2016.

22.Яким має бути профіль вчителя у соціальній мережі? URL: <http://www.prosvitcenter.org/uk/yakym-maye-buty-profilvchytelya-u-sotsialnij-merezhi/>

23.Хоружа Л. Етична компетентність сучасного вчителя. URL: <http://ru.osvita.ua>

24.Яким повинен бути сучасний педагог. URL: <http://old.lp.edu.ua/node/8510>

25.Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: [http:// www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18](http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18)

Викладач:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та
освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Віра КОВАЛЬЧУК